

Ræder Advokatfirma
v/advokat Carl Christiansen
og advokat Tore Sanfelt
Postboks 2944 Solli
0230 OSLO

Deres ref.:

Vår ref.: 2010/877
MAB INTV 437.2

Dato: 16.02.2011

Vedtak V2011-3 - Norli Gruppen AS - NorgesGruppen Bok og Papir AS - Konkurranseloven § 19 tredje ledd - pålegg om midlertidig gjennomføringsforbud

1 Innledning

- (1) Konkurransetilsynet viser til varsel om pålegg om midlertidig gjennomføringsforbud av 11. februar 2011 som ble overlevert samme dag i møte mellom tilsynet og partene. Advokat Tore Sanfelt opplyste i møtet at partene ikke har foretatt tiltak for å gjennomføre foretakssammenslutningen mellom Norli Gruppen AS og NorgesGruppen Bok og Papir AS.
- (2) Av konkurranseloven¹ § 19 første ledd fremgår at foretakssammenslutninger som er underlagt meldeplikt til Konkurransetilsynet etter reglene i § 18 første ledd, ikke må gjennomføres før fristen for pålegg om fullstendig melding etter § 18 tredje ledd er utløpt. Ved pålegg om fullstendig melding etter § 18 tredje ledd, eller ved inngivelse av frivillig fullstendig melding etter § 18 fjerde ledd som i herværende sak, videreføres det automatiske gjennomføringsforbudet frem til fristen for å varsle at inngrep kan bli aktuelt, jf. § 19 første ledd annet punktum. Fristen for slikt varsel er 25 virkedager etter at fullstendig melding er mottatt, jf. § 20 andre ledd første punktum.
- (3) Formålet med det automatiske gjennomføringsforbudet er å sikre en effektiv kontroll med foretakssammenslutningen, ved å forhindre at partene ellers gjennomfører tiltak som senere vil kunne vanskeliggjøre et inngrep mot foretakssammenslutningen.
- (4) Etter konkurranseloven § 19 tredje ledd kan Konkurransetilsynet på visse vilkår pålegge et midlertidig gjennomføringsforbud utover det automatiske gjennomføringsforbudet i § 19 første ledd. På tilsvarende måte som for det automatiske gjennomføringsforbudet er regelen om midlertidig gjennomføringsforbud i konkurranseloven begrunnet i behovet for en effektiv kontroll med foretakssammenslutninger.²
- (5) Konkurransetilsynet har nedenfor vurdert om vilkårene for pålegg om midlertidig gjennomføringsforbud i medhold av konkurranseloven § 19 tredje ledd er oppfylt i herværende sak.

¹ Lov 5. mars 2004 nr. 12 om konkurranse mellom foretak og kontroll med foretakssammenslutninger.

² Ot.prp. nr. 35 (2007-2008) side 9, jf. Ot.prp. nr. 97 (1998-1999) kapittel 4.8

2. Midlertidig gjennomføringsforbud etter konkurranseloven § 19 tredje ledd

2.1 Rettslig utgangspunkt

- (6) Av konkurranseloven § 19 tredje ledd følger at Konkurransetilsynet kan gi pålegg om midlertidig gjennomføringsforbud og andre tiltak dersom det er:
- a) rimelig grunn til å anta at foretakssammenslutningen eller erverv som nevnt i § 16 annet ledd kan lede til eller forsterke en vesentlig begrensning av konkurransen og
 - b) nødvendig med et midlertidig forbud for å sikre gjennomføringen av eventuelle inngrep etter § 16.
- (7) De angitte vilkår er kumulative og må begge være oppfylt for at tilsynet kan gi pålegg om midlertidig gjennomføringsforbud utover det automatiske gjennomføringsforbudet i første ledd.
- (8) I forarbeidene til konkurranseloven er det pekt på at konkurranseloven § 19 tredje ledd tilsvarer tidligere konkurranselov § 3-11 fjerde ledd og skal tolkes på samme måte.³ Lovforståelse og praksis knyttet til den sistnevnte bestemmelsen vil derfor være relevante ved tolkningen og anvendelsen av gjeldende konkurranselov § 19 tredje ledd. I vurderingen av om det vil være nødvendig å treffe et slikt vedtak, er det videre uttalt i forarbeidene at tilsynet skal ha en vid skjønnsadgang.

2.2 Konkurranseloven § 19 tredje ledd bokstav a - rimelig grunn til å anta at ervervet kan lede til eller forsterke en vesentlig begrensning av konkurransen

- (9) Konkurranseloven § 19 tredje ledd bokstav a oppstiller som tidligere nevnt et krav om at det må være rimelig grunn til å anta at ervervet kan lede til eller forsterke en vesentlig begrensning av konkurransen. I forarbeidene til konkurranseloven av 1993 § 3-11 fjerde ledd⁴ er det pekt på at selv om vilkåret skal tolkes strengt, er det ikke meningen at Konkurransetilsynet i sin vurdering skal være nødt til å foreta en tilnærmet fullstendig materiell inngrepsvurdering, tilsvarende den som kreves ved vedtak mot selve foretakssammenslutningen.
- (10) Konkurransetilsynet har i begrunnet varsel av 3. februar d.å. foretatt en grundig vurdering av foretakssammenslutningens konkurransebegrensende virkninger. Etter tilsynets foreløpige vurdering vil foretakssammenslutningen føre til eller forsterke en vesentlig begrensning av konkurransen i markedet for salg av bøker fra allmennbokhandlere i Haugesund, Lillehammer, Sarpsborg, Drammen, Kongsberg, Kristiansand, Levanger og Trondheim, jf konkurranseloven § 16. Vilkaåret i konkurranseloven § 19 tredje ledd bokstav a er derfor oppfylt.

2.3 Konkurranseloven § 19 tredje ledd bokstav b - midlertidig forbud må være nødvendig for å sikre gjennomføringen av et eventuelt inngrep etter § 16

- (11) Konkurranseloven § 19 tredje ledd bokstav b oppstiller videre et krav om at et midlertidig forbud må være nødvendig for å sikre gjennomføringen av et eventuelt inngrep etter § 16. Hvorvidt det er nødvendig med et midlertidig forbud vil bero på en konkret vurdering der bl.a. omstendighetene rundt fusjonsplanene og markedet, sannsynligheten for et senere inngrep og hensynet til partenes behov for å starte gjennomføringen av den aktuelle foretakssammenslutningen vil være sentrale momenter. Det vil også kunne være relevant å se hen til de økonomiske skadevirkninger et midlertidig gjennomføringsforbud vil ha for de involverte parter.
- (12) En gjennomføring av integrasjonsprosessen, vil kunne vanskeliggjøre et inngrepsvedtak fra Konkurransetilsynet. Informasjonsutveksling og faktiske tiltak som for eksempel nedleggelse,

³ Ot.prp. nr. 6 (2003-2004) kapittel 7.6.

⁴ Ot.prp. nr. 97 (1998-1999) s. 20.

oppsigelse av leieavtaler, oppsigelse av franchiseavtaler, oppsigelse av ansatt og salg av aktiva vil i praksis ofte være irreversible. Disposisjoner over Norli/Libris bokhandlere i de lokale markedene hvor Konkurransetilsynet har identifisert konkurranseproblemer, vil særlig kunne vanskeliggjøre et inngrepsvedtak. Partene har i dialog med tilsynet varslet at det vil kunne være aktuelt å fremsette tilbud om avhjelpende tiltak. En fortsettelse av denne dialogen forutsetter at tilsynet har sikkerhet for at partene ikke på eget initiativ treffer irreversible tiltak som beskrevet ovenfor.

- (13) Det er videre Konkurransetilsynets foreløpige vurdering at foretakssammenslutningen vil føre til eller forsterke en vesentlig begrensning av konkurransen i markedet for salg av bøker fra allmennbokhandlere i Haugesund, Lillehammer, Sarpsborg, Drammen, Kongsberg, Kristiansand, Levanger og Trondheim, jf konkurranseloven § 16. Tilsynets foreløpige konklusjon bygger på en grundig vurdering, jf varselet av 3. februar d.å. Dersom partene ikke kan avhjelpe konkurranseproblemene i de lokale markedene, er det sannsynlig at Konkurransetilsynet vil treffe et fullt inngrepsvedtak. Et fullt gjennomføringsforbud vil derfor være nødvendig og forholdsmessig.
- (14) Med henvisning til det ovennevnte er Konkurransetilsynet av den oppfatning at hensynet til å sikre gjennomføringen av et eventuelt framtidig inngrepsvedtak i denne saken, veier tyngre enn partenes konkrete behov for å starte en integrasjonsprosess.
- (15) Konkurransetilsynet finner derfor at et midlertidig forbud mot gjennomføring av foretakssammenslutningen, er nødvendig for å kunne gjennomføre et eventuelt senere vedtak om inngrep etter konkurranseloven § 16.

3. Vedtak om midlertidig forbud

- (16) På denne bakgrunn, og med henvisning til § 19 tredje ledd, har Konkurransetilsynet fattet følgende vedtak:

Norli Gruppen AS og NorgesGruppen Bok og Papir AS forbyr å iverksette tiltak for å gjennomføre foretakssammenslutningen. Dette innebærer at selskapene må opptre uavhengig av hverandre, både seg i mellom og i forhold til kunder, leverandører og andre. Dette vedtak trer i kraft 16. februar 2011, og gjelder frem til endelig vedtak eller avgjørelse etter konkurranseloven § 16 foreligger.

- (17) Vedtaket kan påklages innen tre uker fra mottak av dette brev, jf. forvaltningsloven § 29 første ledd. En eventuell klage stiles til Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet, men sendes til Konkurransetilsynet.

Med hilsen

Jostein Skaar (e.f.)
avdelingsdirektør

Ingeborg Tveit
rådgiver

Mottakere:

Ræder Advokatfirma v/
advokat Carl Christiansen
og advokat Tore Sanfelt

Postboks 2944 0230 OSLO
Solli